

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2268/2020
07.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Бранка Станића, чланова већа, у парници из радног односа тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Сениша Миладиновић, адвокат из ..., против туженог „ББ“ д.о.о. из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и реинтеграције, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1689/19 од 05.07.2019. године, у седници одржаној 07.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1689/19 од 05.07.2019. године и Трећег основног суда у Београду П1 189/18 од 26.11.2018. године, тако што **СЕ УСВАЈА** тужбени захтев тужиље и поништава као незаконито решење туженог број 06/1464/13 од 29.05.2013. године о отказу уговора о раду и обавезује се тужени да тужиљу врати на рад у року од осам дана од дана пријема отправка ове пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиљи на име трошкова целог парничног поступка исплати износ од 81.000,00 динара у року од осам дана од дана пријема отправка ове пресуде.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 189/18 од 26.11.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се поништи као незаконито решење туженог од 29.05.2013. године и да се обавезе тужени да је врати на рад. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1689/19 од 05.07.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужиља је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију тужиље са предлогом да се ревизија одбаци или одбије.

Врховни касациони суд је испитао побијену пресуду на основу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 55/14) и нашао да је ревизија тужиље основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилји распоређеној на пословима референт продаје је побијеним решењем туженог од 29.05.2013. године (погрешно наведен у изреци као донет 29.05.2012. године) отказан уговор о раду од 29.03.2011. године, са пратећим анескима због престанка потребе за њеним радом. Радни однос јој је престао закључно са 13.06.2013. године, уз исплату отпремнине. Одлуком о изменама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији послова код туженог од 26.04.2013. године, смањен је број извршилаца на пословима радног места референта.... за једног извршиоца, а престала је потреба за радом 15 запослених у року од 90 дана, па тужени није био дужан да донесе програм решавања вишка запослених. Дана 30.05.2013. године код туженог је било укупно 647 запослених на неодређено време. Тужени је четири године у назад негативно пословао, те је код туженог дошло до организационих промена и смањења броја извршилаца, (између осталог и на пословима на којима је радила тужилја) а као главни критеријум је било радно искуство, па су за технолошки вишак проглашени они запослени који су имали најмање искуства, па и тужилја која је била „најмлађи“ референт. Тужилја је 2007. године била запослена на пословима ..., а 2013. године је распоређена на послове референта Тужилја је користила годину дана породилског одсуства и још један месец боловања због детета. У време доношења побијеног решења о отказу уговора о раду од 29.05.2013. године, као технолошким вишким, тужени није имао сазнање да тужилја одсуствује са рада због трудноће с`обзиром на то да је тужилја решење о отказу је примила 11.06.2013. године у просторијама послодавца, а обавештење о трудноћи са медицинском документацијом о томе је доставила туженом препорученом поштом 12.07.2013. године.

На основу утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду и враћање тужилје на рад. По налажењу суда тужени је оспорено решење о отказу уговора о раду због престанка потребе за радом тужилје од 29.05.2013. године, законито донео на основу члана 179. став 1. тачка 9. и 158. став 1. Закона о раду –ЗОР („Службени гласник РС“ бр.24/05.... 32/13) па нема основа за поништај и реинтеграцију (члан 191. Закона о раду) јер тужени у време доношења отказног решења није имао сазнање да тужилја одсуствује са рада због трудноће, будући да је тужилја обавештење доставила туженом по истеку рока од 30 дана (који је прошао од 11.06.2013. до 12.07.2013. године).

По налажењу Врховног касационог суда, основано се изјављеном ревизијом указује на погрешну примену материјалног права.

Одредбом члана 187. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 25/04, 61/05, 54/09 и 32/13 који је био у примени у време формирања отказног разлога) је прописано да за време трудноће, породилског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета послодавац не може запосленом да откаже уговор о раду. Ставом 3. истог члана, прописано је да је решење о отказу уговора о раду ништаво ако је на дан отказа уговора о раду послодавцу било познато постојање околности из става 1. овог члана или ако запослени у року од 30 дана од дана пријема отказа обавести послодавца о постојању околности из става 1. овог члана и о томе достави одговарајућу потврду овлашћеног лекара или другог надлежног органа. Одредбом члана 185. став 5. истог закона прописано је да запосленом престаје радни однос даном достављања решења осим ако овим законом или решењем није одређен други рок.

Решењем о отказу уговора о раду, тужиљи је отказан уговор о раду са 13.06.2013. године, противно одредби члана 187. Закона о раду, будући да је тужиља обавештење о трудноћи са медицинском документацијом о томе доставила туженом препорученом поштиљком 12.07.2013. године, па зато почев од дана после достављања побијеног решења о отказу као првог дана рока одређеног на дане (који се тако рачуна у смислу члана 103. став 2. ЗПП), па до овог датума није протекао рок од 30 дана из члана 187. став 3. Закона о раду („Сл. гласник РС“, број 32/13- који је био на снази у време доношења побијеног решења о отказу уговора о раду).

Основано се наводима ревизије указије да је оспорено решење о отказу уговора о раду незаконито, јер је туженом чињеница о тужиљиној трудноћи била позната у законском року од 30 дана из члана 187. ЗОР. Наиме, тужиља је благовремено препорученом поштиљком од 12.07.2013. године обавестила туженог да јој је констатована трудноћа. Смисао цитиране законске одредбе је посебна заштита од отказа одређеним категоријама радника и то за време трудноће и у другим ситуацијама прописаним одредбом члана 187. став 1. истог закона, па је с обзиром на то да је тужени благовремено сазнао за чињеницу да је тужиља трудна, по становишту овог суда решење о тужиљином отказу донето незаконито.

Последица поништаја решења о отказу уговора о раду је реинтеграција запосленог, па је на основу члана 191. став 1. Закона о раду, Врховни касациони суд одлучио да туженог обавезе да тужиљу врати на рад.

Како је побијена пресуда преиначена, то је одлучено и о трошковима целог поступка на основу чланова 163. став 2. и 165. став 2. ЗПП, па је обавезан тужени да тужиљи надокнади трошкове првостепеног поступка који се односе на: састав тужбе у висини од 6.000,00 динара, за састав једног поднесака износ од 6.000,00 динара, за приступ на шест одржаних рочишта износ од 45.000,00 динара (по 7.500,00 динара за свако). Такође, јој припадају и трошкови другостепеног поступка за састав две жалбе износ по 12.000,00, што укупно износи 81.000,00 динара. Трошкови састава ревизије нису досуђени, зато што их тужиља није захтевала. Висина трошкова је одмерена у складу са важећом Адвокатском тарифом, и на основу члана 153. став 1, 154. став 2, 165. став 2, 163. став 2. ЗПП.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 416. став
1. ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић